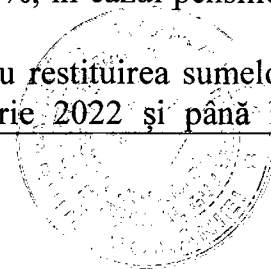

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale de sănătate
Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii proiectului de act normativ
2.1 Sursa proiectului de act normativ Decizia Curții Constituționale nr. 650/2022
2.2 Descrierea situației actuale Prin O.U.G. nr.130/2021 a fost eliminată facilitatea de exceptare de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele fizice care au calitatea de pensionari, pentru veniturile realizate din pensii mai mari de 4000 lei, doar pentru partea ce depășește suma lunară de 4.000 de lei. O.U.G. nr. 130/2021 a modificat și completat Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu privire la baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor fizice care realizează venituri din pensii, devenind obligatorie plata contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate pentru, pentru partea care depășește suma de 4.000 de lei (art. XXIV pct.12 și 13 din ordonanță, prin care s-a introdus art.155 alin. (1) lit.a1 din Codul fiscal), actul normativ nefăcând distincție între pensiile aparținând sistemelor proprii de asigurări sociale neintegrate în sistemul public de pensii, pensiile private și pensiile facultative. Ca urmare a modificărilor legislative aduse de O.U.G. nr.130/2021, începând cu luna ianuarie 2022 veniturile realizate din pensii, mai mari de 4000 lei, au fost grevate de contribuțiile de asigurări sociale de sănătate, reținerea făcându-se la sursă de către Casele teritoriale de pensii sau, după caz, de Casele sectoriale de pensii din subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații, prin aplicarea unui procent de 10% cu privire la sumele ce depășesc 4.000 de lei. Totodată, începând cu luna ianuarie 2022 veniturile realizate din pensii private respectiv pensii facultative, mai mari de 4000 lei, au fost grevate de contribuțiile de asigurări sociale de sănătate. În aceste condiții, un număr mare de pensionari s-au adresat instanțelor judecătorești solicitând, în contradictoriu cu Guvernul României, în calitate de pârât: - constatarea vătămării drepturilor și intereselor legitime, prin măsura reglementată de art. XXIV din O.U.G. nr.130/2021, respectiv prin modificarea Codului fiscal, prin aplicarea cotei de contribuție de asigurări sociale de sănătate de 10%, în cazul pensiilor ce depășesc suma lunară de 4000 lei; - obligarea pârâtului Guvernul României să asigure fonduri pentru restituirea sumelor reținute din pensie cu titlu de CASS, începând cu luna ianuarie 2022 și până la

momentul încetării reținerii, sume actualizate cu indicele de inflație și a plății dobânzii legale penalizatoare prevăzute de O.G. nr.13/2011;

- obligarea pârâtului să restituie sumele reținute din pensie cu titlu de CASS, începând cu luna ianuarie 2022 și până la momentul încetării reținerii, sume actualizate cu indicele de inflație și a plății dobânzii legale penalizatoare prevăzute de O.G. nr.13/2011.

Totodată, reclamantii au invocat și excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.XXIV și art.XXV din O.U.G. nr.130/2021.

Prin Decizia nr.650 din 15 decembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial nr.1262 din 28 decembrie 2022, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. XXIV pct.11 [cu referire la art.153 alin.(1) lit.f²)], pct.12 [cu referire la art.154 alin.(1) lit.h) sintagma „de până la suma de 4.000 lei lunar inclusiv“], pct.13 [cu referire la art.155 alin.(1) pct.a¹)], pct.14 [cu referire la sintagma „venituri din pensii“ din cuprinsul titlului secțiunii a 3-a din capitolul III al titlului V „Contribuții sociale obligatorii“], pct.16 [cu referire la art.157³], pct.17 [cu referire la sintagma „precum și al veniturilor din pensii“ din cuprinsul titlului secțiunii a 4-a din capitolul III al titlului V „Contribuții sociale obligatorii“], pct.18 [cu referire la art.168 alin.(1) în privința trimiterii la art.153 alin.(1) lit.f²), alin.(5) în privința trimiterii la art.157³ și alin.(7¹)] și pct.19 [cu referire la alin.(1) lit.a) în privința trimiterii la art.153 alin.(1) lit.f²)] și ale art.XXV alin.(1) lit.c) [cu referire la pct.12, 13, 16, 18 în privința alin.(1) și (5) ale art.168 și pct.19] din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative sunt neconstituționale.

Prin urmare, este previzibil faptul că reclamantii care au solicitat restituirea sumelor reținute din pensie cu titlu de CASS, începând cu luna ianuarie 2022 și până la momentul încetării reținerii, vor obține din partea instanțelor judecătorești soluții favorabile, indiferent care vor fi apărările formulate în aceste dosare de Guvernul României.

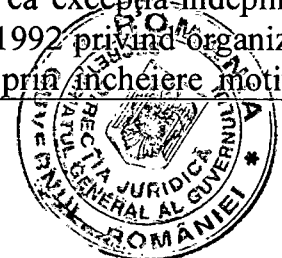
Doctrina și practica judecătorească s-au pronunțat în situații similare în sensul că nu pot fi menținute efectele nelegale ale unui act normativ declarat neconstituțional, plecând de la premiza că orice act emis în temeiul unei dispoziții legale care aduce atingere valorilor și principiilor constituționale este la rândul lui neconstituțional (quod nullum est, nullum producit effectum).

De altfel, trebuie observat că, prin art. 9 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 a fost creat cadrul legal în vigoare pentru învestirea instanțelor de contencios administrativ cu acțiuni formulate împotriva ordonanțelor guvernului.

Prin dispozițiile art. 9 din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004 se stabilește că:

”(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe poate introduce acțiune la instanța de contencios administrativ, însoțită de excepția de neconstituționalitate, în măsura în care obiectul principal nu este constatarea neconstituționalității ordonanței sau a dispoziției din ordonanță.

(2) Instanța de contencios administrativ, dacă apreciază că excepția îndeplinește condițiile prevăzute de art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, sesizează, prin încheiere motivată,

Curtea Constituțională și suspendă soluționarea cauzei pe fond.

(3) După pronunțarea Curții Constituționale, instanța de contencios administrativ repune cauza pe rol și dă termen, cu citarea părților. Dacă ordonanța sau o dispoziție a acesteia a fost declarată neconstituțională, instanța soluționează fondul cauzei; în caz contrar, acțiunea se respinge ca inadmisibilă.

(4) În situația în care decizia de declarare a neconstituționalității este urmarea unei excepții ridicate în altă cauză, acțiunea poate fi introdusă direct la instanța de contencios administrativ competentă, în limitele unui termen de decădere de un an, calculat de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) Acțiunea prevăzută de prezentul articol poate avea ca obiect acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonanțe ale Guvernului, anularea actelor administrative emise în baza acestora, precum și, după caz, obligarea unei autorități publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operațiuni administrative”.

Așadar, potrivit art. 9 alin. (4) și (5) din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004, în situația în care decizia de declarare a neconstituționalității este urmarea unei excepții ridicate în altă cauză, acțiunea poate fi introdusă direct la instanța de contencios administrativ competentă, în limitele unui termen de decădere de un an, calculat de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Acțiunea astfel prevăzută poate avea ca obiect acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonanțe ale Guvernului, anularea actelor administrative emise în baza acestora, precum și, după caz, obligarea unei autorități publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operațiuni administrative.

În aceste condiții, având în vedere numărul mare de pensionari afectați de dispozițiile O.U.G. nr.130/2021, apreciem că numărul litigiilor generate de Decizia Curții Constituționale nr.650/2022 va crește exponențial în următoarea perioadă, ceea ce va determina blocaje în activitatea instituției, dar și a instanțelor judecătorești.

În plus, cheltuielile publice determinate de astfel de procese ar putea avea consecințe grave în privința bugetului de stat.

Pentru a evita această situație, Guvernul României propune prezentul proiect de OUG prin care se stabilesc modalitățile de restituire a sumelor reținute cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate de către casele teritoriale de pensii sau, după caz, de casele de pensii sectoriale de pensii din subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații, respectiv entitățile care plătesc venituri din pensii.

În acest context, menționăm că într-o situație similară a fost adoptată O.U.G. nr.17/2012 privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale de sănătate.

Astfel, prin Deciziile Curții Constituționale nr.223/2012 și nr.224/2012, s-a stabilit că dispozițiile art. 259 alin.(2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, referitoare la contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată de pensionari, dispoziții care au fost preluate și în Codul fiscal începând cu 1 ianuarie 2011, ”(...) sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că procentul de 5,5 se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei”.

Din cauza modului de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate potrivit Legii nr.95/2006, care a primit o interpretare administrativă contrară celei date

de Curtea Constituțională, un număr mare de pensionari s-au adresat și atunci instanțelor de judecată, solicitând restituirea sumelor reprezentând contribuțiile de asigurări sociale de sănătate, reținute în perioada ianuarie 2011 - aprilie 2012, blocând activitatea acestora.

Soluția legislativă adoptată la data respectivă de Guvern prin O.U.G. nr.17/2012 a fost în sensul de a stabili plata eșalonată a sumelor, din oficiu, de către Casa Națională de Pensii Publice, prin casele teritoriale de pensii, precum și de către casele de pensii sectoriale și cele aparținând sistemelor proprii de asigurări sociale neintegrate în sistemul public de pensii.

O astfel de reglementare are avantajul că stabilește nu doar modalitatea de executare a obligației de restituire, ci și titularul acestei obligații, care nu poate fi Guvernul României, fiind înlăturate în acest mod toate inconvenientele care ar putea să apară în faza de executare a hotărârilor judecătorești și, implicit, majorarea sumelor cu indicele de inflație și a plății dobânzii legale penalizatoare prevăzute de O.G. nr.13/2011.

Deși art. 9 din Legea nr. 554/2004, invocat ca temei de drept în acțiunile promovate împotriva O.U.G. nr.130/2021, prevede că despăgubirile urmează a fi plătite de emitentul actului, totuși, Guvernul României nu poate să restituie sumele reținute de Casele teritoriale de pensii sau, după caz, de Casele sectoriale de pensii din subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații, respectiv entitățile care plătesc venituri din pensii

Dincolo de faptul că sumele reținute nu s-au făcut venit la bugetul de stat, având o altă destinație, astfel încât nu pot fi plătite potrivit dispozițiilor art.12 alin.(2) lit.b) din O.U.G. nr.4/2009 privind reglementarea unor măsuri în domeniul bugetar, aprobată prin Legea nr.215/2009, trebuie reținut că Guvernul României nu are o evidență a pensionarilor și a drepturilor de care aceștia beneficiază, neavând din motive obiective cum să determine sumele ce ar trebui restituite pensionarilor.

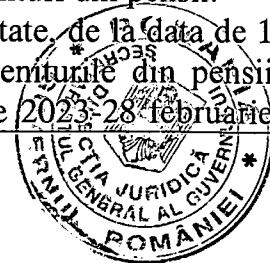
Această posibilitate aparține exclusiv Caselor teritoriale de pensii sau, după caz, caselor de pensii din subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații, respectiv entităților care plătesc venituri din pensii

Pentru toate aceste considerente, se impune adoptarea de către Guvernul României a prezentei ordonanțe de urgență care să stabilească modalitățile de restituire a sumelor reținute în temeiul O.U.G. nr.130/2021 cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate de către casele de pensii sau, după caz, de casele sectoriale de pensii din subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații, respectiv entităților care plătesc venituri din pensii

2.3 Schimbări preconizate

Prin prezentul proiect de ordonanță de urgență se supun aprobării măsuri de stabilire a modalităților de restituire a sumelor reținute în temeiul OUG nr.130/2021 cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate de către casele teritoriale de pensii sau, după caz, de casele de pensii sectoriale, respectiv entitățile care plătesc venituri din pensii.

Sumele reținute, cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate, de la data de 1 ianuarie 2022 până la data de 27 decembrie 2022 inclusiv, din veniturile din pensii realizate de persoanele fizice, se restituie lunar în perioada 1 martie 2023-28 februarie

Sumele aflate în conturile menționate nu sunt supuse executării silite.

Plata către titularii drepturilor de pensii a sumelor care se restituie se efectuează împreună cu drepturile de pensii aferente fiecărei luni, respectiv cu drepturile de pensii/facultative.

Eventualele sume transferate eronat de Casa Națională de Asigurări de Sănătate se restituie la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în contul de venituri din care acestea au fost transferate.

În cazul decesului titularului drepturilor de pensie, restituirea sumelor cuvenite se va efectua către moștenitorii legali ai acestuia, pe baza cererii depuse la casa teritorială de pensii/casa de pensii sectorială în evidența căreia se afla titularul dreptului la data decesului, respectiv la entitățile care plătesc venituri din pensii.

2.4 Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.2 Impactul social

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9 Alte informații

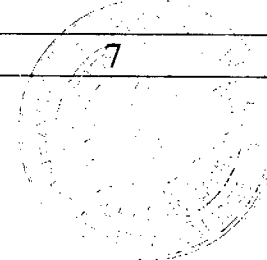
Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7

4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-749.008					
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage						

majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

b) majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8 Alte informații

Secțiunea a 5-a:

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.3.1 Măsurile normative necesare transunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.6. Alte informații

Nu au fost identificate

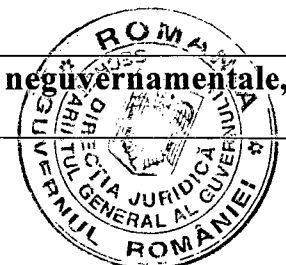
Secțiunea a 6-a:

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 138/2023.
6.6 Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul
7.3 Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 8-a: Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
8.2 Alte informații Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri de restituire a unor contribuții de asigurări sociale de sănătate, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

~~PRIM-MINISTRU~~

~~NICOLAE IONEL CIUCĂ~~

